

BISERIC'A si SCOL'A.

Foia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretulu abonamentului :	Pretulu insertiuniloru :	Correspondintiele se se adreseze la Redactiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu	„BISERIC'A si SCOL'A“
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „	can 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	Er banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si straietate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	„TIPOGRAFA DIECESANA IN ARAD.“
„ „ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Nr. 260. pres.

IOANU,

din mil'a lui Dumnedieu episcopu diecesanu alu Aradului, Oradii-Mari, Ienopolei si alu Hatmagiului, precum si alu partiloru adnesate din Banatulu Temisianu.

Iubitului cleru si poporu eparchiale : daru si mila dela Dumnedieu Tatalu si Domnulu nostru Iisus Christosu !

Fiinduca la Duminec'a Tomei din a. c. es-pira si alu patrulea periodu, de trei ani, alu vietii nostre sinodale, si inceta si mandatulu deputatiloru sinodali alesi la 1879 : urmedia a se face alegeri noue de deputati la sinodulu nostru eparchialu pe noulu periodu de trei ani 1882, 1883 si 1884.

Deci in sensulu §§-loru 89 si 90 din stat. org. convocamu sinodulu ordinariu alu eparchiei nostre aradane la loculul resiedintiei nostre in Aradu pe Duminec'a Tomei adeca pe diu'a de 4/16 Aprile a. c. er cu privire la efeptuirea alegerei membriloru sinodali pe noulu periodu sus espusu, in contielegere cu ambele nostre Consistorii din Aradu si Oradea-mare, dispunemu urmatoriele :

1. Eparchi'a aradana se imparte in 20 cercuri electorali, dintre cari, pe partile arado-banatrice cadu 14, er pe cele bihorene 6 cercuri, precum se vede din impartirea de sub A). avendu fiecare cerou a-si alege cate trei deputati, unulu din cleru si doi din mireni (§§-ii 87 si 88 din stat. org.)

2. Pentru conducerea alegerii deputatiloru preotiesci, respective pentru efeptuirea scrutiniului la alegerea deputatiloru mireni, in fiecare cercu electoralu este numitu cate unu comisariu consistorialu din cleru pentru cleru si altulu dintre mireni pentru mireni, precum arata conspectulu de sub B).

3. Terminulu pentru alegerea deputatiloru din cleru s'a statoritu :

a) pentru districtulu Consistoriului din Aradu pe 4/16 Martie,

b) pentru districtulu Consistoriului Oradii-mari pe 15/27 Martie a. c. totdeuna la or'a 10 nainte de mediedi.

4. Alegerea membriloru clericali se va efeptui cu strict'a observare a §. 91. l. d. din stat. org. avendu protocolulu de alegere a se asterne respectivului Consistoriu pana inclusive 25. Martie a. c. (A se vede cerculariulu Nru 312 din 1879. p. 4.)

5. Facia de alegerea deputatiloru mireni, in vederea instructiuniloru date in trecutu, deosebi a celoru din cerculariulu dto 14/26. Febr. 1879. Nr. 312. p. 5 se dispune :

a) Preotimea parochiala dupa primirea acestui cerculariu, in Duminec'a cea mai de aprupe va defige terminu si va publicá sinodu parochialu straordinariu pentru alegerea a doi deputati mireni la sinodulu eparchialu.

Acést'a publicare cu observarea §§-loru 9 si 12 din stat. org. trebuie se se intimple celu pucinu cu 8 dile nainte de alegere, dar negresitu pana Dumineca in 28. Februaru, (12. Martie), ca astfelu sinodulu parochialu electoralu se se póta tiené pretotindenea pana inclusive Duminec'a in 7/19. Martie a. c.

b) La terminulu statoritu pentru alegere, dupa ce sinodele parochiali sub conducerea preotimei parochiale se voru fi constituitu, si adeca si-voru fi alesu pre presiedintele, barbatii de incedere si pe notariulu ad hoc, voru purcede la alegere, votandu fiecare individu indreptatitu (§. 6. din stat. org.) de odata pentru doi deputati mireni. Alegatorii din comunele filiale votedia in comunele matre.

c) Despre actulu alegerii se va luá protocolu dupa formulariu C). Si fiindu cá votisarea este publica, si numai la cererea a 20 de alegatori póte fi secreta prin siedule, — er a clamatiiunea nu este permisa, urmedia de sine,

ca biroulu sinodale deosebitu notariulu aceluia se fie cu deosebita atentiune, si numele individilor pe cari voté dia singuraticii alegatori se-lu scrie intregu si curatu de atâtea ori, cati votanti au avutu, ér semnele „ „ „ „ si „dto“ usitate de unii, nu sunt permise.

La casu de votisare secreta siedulele se alatura la protocolu.

d) Fininduse votisarea, rezultatulu ei se va constatá si publicá in presenti'a alegatorilor; se va subscrie de presiedinte, de barbatii de incredere si de notariu; se va impaturá si sigilá cu sigilulu parochului séu alu presiedintelii séu alu vre unui barbata de incredere, ca la timpulu seu, se-lu duca la comisariulu consistorialu (§. 91. g.)

c) Barbatii de incredere ai singuraticeloru sinóde parochiali, ducendu cu sine protocólele sinódeloru paroch. electorali se voru aduná Luni in 15/27. Martiu a. c. la óre 10 nainte de médiadi la locul centralu alu cercului, si in localitatea destinata prin comisariulu, sub presiedinti'a acestui'a voru formá colegiulu de scrutiniu, alegandusi unu notariu pentru ducerea protocolului.

f) Presiedintii sinódeloru parochiali electorali se indatoré dia a indrumá pe respectivii barbati de incredere, ca la terminulu de susu nesmintitu sè se presinte la comisariu cu protocólele cu atát mai virtosu, càci protocólele intrate dupa incheierea protocolului de scrutiniu, nu se voru luá in consideratiune.

In protocolulu de scrutiniu este a se notá si ór'a incheierii.

g) La actulu scrutiniului, in presinti'a barbatiloru de incedere comisariulu consistorialu va desface pe rondu tóte protocólele electorale, ce voru fi intratu dela singuraticile sinóde parochiale; apoi va face, ca acelea sè se cetésca cu voce inalta, voturile din ele sè se compute la rondulu seu si sè se inscrie in protocolulu colegiului de scrutiniu.

h) Acei doi individi, cari dupa computarea tuturilor voturilor se voru aflá cà au celea mai multe voturi, numai de cât se voru prochiamá de deputati alesi ai cercului respectivu, si ca atari se voru provedé cu credentionale. La casu inse, cand dóra doi séu mai multi voru fi avendu majoritate in asemene numeru: intre densii va decide sórtea, esecutata in faci'a locului.

i) Protocólele colegiului de scrutiniu si credentionalele alesiloru deputati se voru subscrie de comisariulu consistorialu si de toti ceialalti membri, adeca de barbatii de incredere ai sinódeloru parochiale; apoi credentionalele pe langa unu

esemplariu din cerculariulu presinte se voru traspune pe cale sigura la manile alesiloru deputati; ér protocolulu colegiului de scrutiniu, impreuna cu tóte actele electorale, comisariulu consistorialu lu-va substerne consistoriului respectivu cât mai curendu, dar negresitu pana in 25. Martiu vechiu a. c.

6. La casu, cand vre-unu comisariu consistorialu preotiescu ori mirénu, aru fi impedecatu in ori ce modu, cât se nu póta implini misiunea de comisariu: acel'a va face numai decát aretare la consistoriulu concerninte pentru alta provisiune; ér decumva provisiunea acést'a pana in terminulu alegerii, respective alu scrutiniului nu se va fi facutu, séu dóra necesitateá de alta provisiune se va aretá numai sub actulu alegerii, respective sub actulu scrutiniului: alegatorii, respective membrii colegiului de scrutiniu sunt autorizati a-si alege unu locuteninte alu comisariului consistorialu, care apoi va avé a implini tóte agendele comisariului consistorialu.

7. Deputatii, cari dupa punctulu 3. 4 si 5. voru fi alesi la sinodulu eparchialu, sunt pofiti a avé in vedere terminulu sinodului eparchialu anumitu la inceputulu cerculariului presinte, si a se presentá timpuriu la Aradu, prevediuti cu credentionale si pregatiti pentru a remané mai multe dile in agendele sinodale.

8. Oficiele protopresbiterale sunt insarcinate a spedi cu tóta grabirea câte unu esemplaru din cerculariulu acést'a la singuratecele oficie parochiale din tracturile loru spre publicare si spre efectuarea celor de efectuitu; ér comisarii consistoriali sunt pofiti a-si implini misiunea in sensulu celor indegetete mai sus, si a se pune in privinti'a acést'a in reportu deadreptulu cu consistoriulu, sub care se afla.

Cand dar publicámu noi mesurile acestea, ne tienemu de a Nóstra detorintia a vi descoperi iubitoru! cà sinódele nóstre eparchiale au o chiemare frumósa si insemnata in biseric'a nóstra; cà dela lucrurile acelor sinóde aterna multu, binele bisericeii nóstre si alu clerului si poporului nostru, si cà de la aceste lucrari ale sinódeloru se astépta vindecarea multoru dureri de ale trecutului, din biseric'a strabuna De aceea Ve sfatuimu parintesce iubitu cleru si poporu, ca la eserciarea celui mai insemnatu dreptu, alu alegerii deputatoru sinodali preoti si mireni, se fiti cu multa precautiune, se judecati bine in cine ve puneti increderea in cele mai insemnate afaceri bisericesci. Ve sfatuimu ca la actulu celu mare alu alegerii, se fiti condusi numai de simtieminte adeverate crestinesci, si se alegeti de deputati sinodali numai barbati crescuti in legea lui Dumnedieu, barbati devotati causeru nóstre bisericesci, barbati zelosi si apti de a concurge

cu sfatul si intieptiunea lor, la regulara, consolidarea si prosperarea trebilor bisericeii n6stre nationale.

Aradu, 11/23. Februaru, 1882.

Ioanu Metiann m. p.

Episcopulu Aradului.

Absolventii de teologie.

In numerulu precedentu am aratatu in detaiu necesitatea de o supraveghiare si controla serioasa, fatia cu conduit'a clerului eparchialu, precum si modalitatea in care se se urmeze ac6sta supraveghiare si controla, din partea auctoritatilor eparchiale. Scopulu nostru este a inaltia prin t6te mijl6cele putintioase prestigiulu si influinti'a morala a clerului in societatea moderna. O lucrare ac6st'a, care trebuie inceputa din vreme, pentruca se p6ta d6 r6de indestulit6re. Ingrigirea si supraveghierea clerului incepe in sc6la, si trebuie continuata si afara de sc6la, dupa absolvirea cursului teologicu.

Astadi avemu destui absolventi de teologie, despre a caroru ocupatiune si conduita auctoritatea eparchiala, Episcopulu si consistoriulu nu au nici o cunosectia. Cei mai multi dintre ei, mai vertosu cei cu clase gimnasiale, in locu de-a se devot6 carierei preotiesci, se aplica ca scriitori si decopietori, in cancelariile notariale, ori la tribunale. In modulu ac6st'a ori c6tu de multi elevi se vor primi in institutul teologicu, lips'a de preoti se va simti totu mai multu. Si consistoriulu, respective sinodulu eparchialu au detori'a se preintirapine lips'a ac6st'a si a ingrigi ca absolventii de teologie se se cons6ntiasca carierei preotiesci.

Dorinti'a generala este, ca biserica n6stra se aiba preoti c6tu mai luminati si mai devotati chiamarei lor. Er daca tinerii cu pregatiri gimnasiale sau liceale, dupa absolvirea cursului teologicu, nu se voru face preoti, ci parasindu carier'a bisericeasca, vor intr6 in functiuni lume-sci, atunci nu numai c6 preoti capabili si instruiti nu vom av6 in viitoriu, dar consist6riile vor fi silite in lips'a de preoti pentru parochiile vacante a primi in institutele teologice tineri fara pregatirile trebuincioase, si p6te chiar fara nici-o pregatire scientifica.

De altmintrelea, vorbindu in sensu bisericescu, este cu multu mai bine a las6 pe astfelu de clerici la o parte si a nu-i dori in carier'a de care fugu, c6ci, invederatu este, c6 densii nu simtiescu in sufletulu lor *dorinti'a de servirea preotiasca*, nu simtiescu dispusetiunea si iubirea catra ea, conditiunea indispensabila, si singurulu

mobilu, care face pe preotu activu si triumfatoriu in servirea sa pastoralu. Anomali'a este in-sa, c6 acesti clerici, despretiuitori de carier'a lor, dupa ce-i ajunge vre-o nenorocire in carier'a lum6sca, si-si pierdu posturile, ce au ocupatu, 6ra se intorcu la biserica, si c6rca refugiulu in sinulu ei. Atunci e buna si „popi'a“ ca unu „modus vivendi“ dar nu numai ca unu mijlocu de subsistentia, c6ci dela pers6nele care privescu preoti'a ca o simpla meseria si mijlocu de hrana, biserica nu are nici unu folosu.

Opiniunea, in generalu respandita la noi, c6 pentru absolventii de teologie este unu profitu spiritualu a practica ca si scrietori si decopietori, in birourile advocatiale, notariale sau la tribunale, p6te fi primita in parte. Dar in generalu, esperinti'a dovedesce contrariulu, c6 adeca, astfelu de deprinderi in celea mai multe casuri se facu in detrimentulu si cu dejosirea servirei pastorale. Cun6scemu preoti, cari deprinsi in messeri'a advocatiale, sciu umbl6 mai cu tactu pe usile judecatorieloru si tribunaleloru, de c6t pe usile imperatesci! Si ac6st'a nu credu, ca cineva se-o priv6sca de calitate indispensabila pastorului bisericeii. Negresitu, c6 preotulu, chiar dupa positiunea ce ocupa, se cuvine a fi aptu pentru a d6 povetuirile necesare crestiniloru la diferitele casuri intemplat6re in viet'i'a lor, a veui in ajutoriulu nevinovatiloru si asupritiloru, a apar6 pe veduve si pe orfani, daca cere trebuinti'a chiar si inaintea tribunaleloru. In-sa ac6st'a se nu-o faca elu cu scopu de castigu, ca advocatii de profesiune, pentruc6 astfelu de fapte sunt degradat6re si pentru person'a si pentru servirea lui.

Auctoritatile n6stre eparchiale, trebuie a ingrigi mai presus, ca fitorii preoti, nu numai in sc6la, ci si dupa terminarea cursuriloru de teologie se se cultive si perfectioneze in sciintiele teologice, se practice religiositatea si moralitatea, si se se p6rte cu interesare si cu iubire fatia de biserica si institutiunile ei. C6ci de si ei s'ar fi cultivatu in sc6la de ajunsu, in-sa cultur'a din sc6la, fara exercitare si o perfectionare ulterioara si necontentita, ea remane nu numai nedeplina si marginita, ci se p6te si pierde de totu, si in chipulu ac6st'a candidatulu la preotie ajunge de nou la starea ignorantiei primitive. Si cand devine preotu, elu nu scie deschide nici o carte bisericeasca, nu scie nici unu „D6mne striga'am,“ 6r de predica n'are nici ideia, cum si de unde se inc6pa? Dar abstragere fac6nd dela cultur'a teologica, cei deprinsi odata in cancelarii si posturi lumesci, se facu cu deseversire straini de spiritulu preotiescu. Biserica este o sarcina pentru ei, si pentru luminarea si moralisarea crestiniloru nu se interes6za de locu, sau prea putinu.

A sositu dara timpulu, ca sinódele nóstre eparchiale se faca dispusetiunile necesare, pentru ca cei ce voiescu a servi altariului, la altariu se-si cerce onórea si glori'a loru! Absolventii de teologie au se remana la profesiunea loru, in servitiulu bisericeii si alu scólei, si nu trebuie suferiti ca ei se petréca timpulu in ocupatiuni lumesci, si póte chiar vatamatóre pentru caracterulu loru. Parerea si cererea nóstra este, ca sinodulu eparchialu se enuncie inca in sesiunea proxima ca conclusu, cà: *absolventii de teologie, cari 2 ani dela terminarea cursulu teologicu, nu au pasitu in servitiulu bisericeii ori a scólei, ca preoti ori invetiatori, si-pierdu pentru totde-una titlulu si dreptulu de a fi promovati la trépt'a preotiei.*

Cerifulu.

Cugetári din filosofi'a naturei de prof. P. Piposiu.

(Continuare.)

Se lasamu inse aceste dorintie ale fantasiei invapaiate, si se ne reintórcemu la acele lucruri cari le-a cetitu analis'a spectrala din razele luminei steleloru. Analis'a spectrala a penetratu prin tóte regiunile ceriuriloru, a cautatu prin totu universulu lumin'a steleloru, dar n'a potutu gasi nici unu corpu cerescu, care se contiena alte elemente séu materii, decât acelea, cari le aflamu si aici pe pamentu. Pe lumile acele in-departate se afla fieru, mercuriu, hidrogenu, natriu sel; apoi meteorii, cari adeseori cadu pe pamentu, suntu ruinele altoru corpuri ceresci, dar nu contienu alte materii decât acele, cari le aflamu si pe pamentu. Odata pentru totu deun'a este constatatu, cu securitate scientifica, cumca totu universulu este ziditu din aceleasi materii cari le aflamu pe pamentu, ce convine deplinu cu intieptiunea lui Ddieu. Din putiene elemente chemice a sciutu elu se produca varietatea abundanta si frumseti'a incantatóre a fiintieloru sale.

Pre langa descoperirea acésta splendida a sciintiei moderne, cà totu universulu este ziditu din aceleasi elemente chemice, cari le aflamu pe pamentu s'a constatatu, cumca nu numai materiile dar si forcele acestoru materii suntu prin totu universulu totu aceleasi ca si aici in apropierea nóstra. Priviti numai firele marunte de pulvere cum jóca si se invertescu de capriciosu in razele luminei, care strabate prin ferestile chiliei, si ve veti poté formá o icóna mica despre miscarea si multimea corpuriloru ceresci in universu; dar miscarea firelor de pulvere se regulezá chiar prin aceasi lege, care demanda invertive si prescrie calea tuturor steleloru, adeca legea

atractiunei séu gravitatiunea universalá. In tienuturile departate a ceriului ea este totu aceea, ca si aici pe pamentu la caderea unei petri séu in oscilatiunea monotóna a pendulei; combinatiunile basate pe acésta presupunere nu ne-au insielatu! Atomii se atragu, se iubescu imprumutatu, si gravitatiunea loru e in tóte regiunile universulu chiar asia de intensiva ca si pe pamentu. Asia dar acésta forcia nicairi nu se abate dela legile, dupa cari lucra aici pe pamentu! Nunumai gravitatiunea dar si celalte insusiri ale materiei suntu pretotindenea identice: lumin'a si caldur'a posede pe campurile ceresti totu aceleasi calitati, ca si cea pamentésca; apoi impreunarea chemica a elementeloru se intempla pe sóre séu in luna chiar in ast modu, ca pe pamentu. Se facemu acum o mica digresiune, se vedemu: óre ce este lumin'a séu colórea?

Se aruncamu o petrica pe suprafaci'a linis-cita a unui lacu, si vomu observá cà ap'a incepe se unduleze, formandu cercuri totu mai largi pe langa loculu unde a cadiutu corpu aruncatu. Déca o astfeliu de vibratiune se intempla in aeru se nasce tonulu séu sunetulu; déca apoi undulatiunea decurge in fluidulu etericu, atunci se ivesce lumin'a, colórea. Eterelu este unu fluidu fórté finu si imponderabilu, vibratiunile lui lovinduse de nervulu vederii producu in noi simtiulu luminei; 740 bilióne vibratiuni pe secunda producu lumina violeta, acést'a este vibratiunea cea mai repede a eterului. Déca apoi eterulu unduléza mai incetu si face pe secunda 380 bilióne vibratinni, atunci se nasce colórea rosia; intre aceste dóue extreme se afla colórea galbina, verde si venata. Impresiunea placuta, ce se destépta in noi cand privimu o campie preserata cu flori de diferita colóre se nasce din vibratiunea eterului, este unu sunetu^o in eteru, o „musica in eteru;“ asiadar cand dice poetulu, cumca „florile suridu“ „stelele canta in armonia,“ nici decât n'a esprimatú o absurditate Ele in adeveru zimbescu si canta cu aceea deosebire, cumca ele tramitu melodi'a loru pe undele eterului la spiritu, pana cand o simfonia de alui Mozart séu Bethoven ne vine la cunoscentia prin undulatiunea aerului!

Lumin'a inca se propaga prin totu universulu dupa aceleasi legi, si se nasce pretotindenea prin vibratiunea eterului, posede chiar aceleasi insusiri ca si lumin'a sórelui nostru, séu ca lumin'a unui faru de pe vr'o mare a pamentului, séu ca radiele debile a lampei, care luminéza chili'a nóstra! Apoi caldur'a care o capatamu dela sórele nostru are chiar aceleasi insusiri, ca si caldur'a lemneloru séu a carbuniloru nostri. — Dar se nu mai sporimu vorbe multe, ci se ne esprimamu pe scurtu: luminá, caldur'a, gravita-

tiunea si tóte insusirile materiei pe corpurile cerești sunt totu aceleasi, ca pe pamentu, asia dar potemu dice: totu universulu este ziditu din ast-felin materii si este guvernatu si petrinsu de aceleasi forceie, cari le aflamu si pe pamentulu nostru!

Edificiulu maretiu a naturei este ziditu din materialu omogenu, si petrinsu de legi generale si nestramutabile! Fortie si materii omogene producu inse si rezultate omogene séu asemene, si daca ele au sciutu produce pe pamentu fapturi vietuitoré, pentruce se nu fi produsu ast-feliu de fiintie si pe celealalte corpuri ceresci? Natur'a nu e capriciósá, ea nu face esceptiuni: „In natura non datur saltus“ este o axioma fundamentala a cosmologiei. Mam'a natura respinge dela sínulu seu totu aceea, ce impedece desvol-tarea, armoni'a si fericirea fapturilor sale, pe cari le impartasiesce de o potrivá in iubirea si binefacerile ei, ce nici cá se póte altcum, de órece natur'a este totalitatea tuturor lucrurilor si a fortieloru ca expresiunea vointiei lui Dumne-dieu! Cu totu dreptulu putem dar intrebá, cá daca pe pamentulu nostru locuescu fiintie cari se bucura de darurile naturei si preamarescu intieleptiunea creatoriului, pentruce se fi lasatu ea desierte si nelocuite celelalte corpuri ceresti, cari inca suntu totu atâtea lumi, unele mai mari si mai frumoése decât pamentulu? pentruce se fia preferitu numai acestu pigmeu, acest'a care e numai unu picuru neinsemnatu in oceanulu lumi-loru!

Amu ajunsu la una din cele mai interesante intrebari a cosmologiei moderne, la intrebarea, cumca óre nu locuescu fiintie inteligente si pe celelalte corpuri ceresci? Natur'a nicairi nu pau-séza, nu sta pe locu nici batar unu momentu, linisce absoluta nu esista, nici mórte, ci numai straformare, ca se se póta nasce viéti'a si fiintie noua. Póte-se crede óre cumca fortiele naturei cari sciú produce in o picatura de apa mii de fiintie vetuitoré, se stagneze si se fie ne lucrátóre tocmai pe acele globuri colosali a ceriului? Natur'a nu produce nemicu in zadar, si daca a resfiratu atâtea lumi in spatiu, n'a facutu acé-st'a cu scopulu ca ele se remana nelocuite totu deaun'a. Atunci pentru ce posedu planetele érna, primavéra, tótna si véra, dile si nopti, si pen-tru ce primescu lumin'a si caldur'a binefacátóre a sórelui, acelui sóre, care destépta si sustiene viéti'a fiintieloru de pe pamentu! . . . Numai pentru aceea se esistati voi lumi nenumerate, ca pigmeulu pamentescu se privésca din când in când la voi, si delectanduse in splendórea vós-tra se se intrebe pe sine curiosu, cumca óre pentru care scopu sunteti create, daca nu poteti produce fiintie cari se ve cunósca si se ve póta

locui? Asia ceva nu potemu presupune dela aceea minte sublima, care creaza si sustiene fiintie in adincimile obscure a marei si priu regiunile nalte a atmosferei, in picatur'a de apa si pe frundiele planteloru! . . .

Natur'a nici cand nu se ostenesce a produce fiintie unde numai se póte, ea este totu deauna si pretutindenea productiva, si precum aici pe pamentu nu se ostaneste a desteptá viéti'a si fiintie in picatur'a de apa, pe flori si frundie, prin pesteri si stanci, asia si pe corpurile cerești natur'a de siguru nu dórme, ci din sínulu seu productivu se nascu neinctatu fiintie numeroése pretotindenea. Stelelele suntu acomodate, sunt bine intocmite pentru a poté servi ca locasiu fiintie-loru vietuitoré; aflamu pe ele acelesi materii si insusiri, cari sémana multu cu ale pamentului; pentruce se fie ele campiile tacerei eterne, pen-truce se fie ele pustii, pentruce se fia gramadite tóte minunile creatiunei numai pe pamentulu no-stru celu micu si neinsemnatu. Acést'a suna tocma asia, ca si cand am dice, cá natur'a a daruitu pamentului multe, frumoése si varie fiintie, dar ea prin acestu lucru s'a ostenitu cu totul, s'a retrasu la odihna si celoralalte lumi n'a mai po-tutu se le daruésca fiintie, ci le-a lasatu desierte, de si unele din ele suntu mai bine intocmite, mai mari si mai frumoése decât pamentulu. Na-tur'a s'a ostenitu! . . . Ce insulta in contra ace-lui spiritulu atotu putinte, in a carui splendóre mu-ritoriulu nu póte privi si acarui intieleptiune, bunatate si putere sunt fara margini! . . .

Se nu credemu dar cumca pamentulu nostru este loculu celu mai bine intocmitu pentru vi-étiá; anii lui suntu scurti schimbarea tempului e grabnica si capriciósá, fiintiele lui trebue se tréca in scurtu timpu prin extreme de tempera-tura, din caldura in recéla nemijlocitu, ce sla-beste organismulu lor; in giurulu ecuatoriului caldur'a mare mistue viéti'a curandu, ér in fri-galu gróznicu a poliloru nu crescú plantele si fiintiele organice nu potú trai. Terenulu planetului nostru inca nu e destulu de roditoriu, nu recom-penséza de ajunsu munc'a grea si sudorile agri-cultoriului. Pamentulu nostru se póte dice seracu, si chiar paupertatea lui este caus'a, cumca tre-bue se ne luptamu neinctatu pentru sustienerea vietii, de aici purcede ur'a si egoismulu intre noi. In lupt'a pentru esistintia se séca poterile nóstre si astfeliu nici spiritulu nu se póte eliberá de cugetele lipseloru materiale; aripele lui suntu incatenate de tierin'a pamentului si nu póte sburá liberu, spre a cunósce isvorulu eternu a totu ce este bunu si frumosu! Indata s'ar schimbá im-pregiurarile, daca ossi'a pamentului ar stá ver-ticala pe orbit'a calei sale; clim'a ar fi blanda, pamentulu de sine ar aduce róda, si tóte ar fi

asia pe cum se esprima Ovidu despre veaculu de auru a pamentului: „Saucia vomeribus per se dabat omnia tellus“ (Ne atinsu de plugu da de sine róda pamentulu!). La momentu ar incetá neajunsurile, lupt'a pentru esistintia s'ar usiorá, viéti'a ar fi liniscita si dulce. Poesi'a acestei primaveri eterne ne revóca in memoria „edenulu bibliiei“ „véculu de auru“ cu tóte voluptatile sale precum asia frumosu ni-lu descrie Milton in „paradisulu pèrdutu“!

Pamentulu nostru nici pe departe nu sémana cu acelu paradisu incantatoriu, plantele din cari sicastiga omulu nutrementu, trebue semenate, trebue grigite cu multa sudóre apoi in urma, când se apropia timpulu de a secerá ródele osteneleloru, vine o tempestate si in putiene mominte nimicesce lucrulu maniloru omenesti; de alta data éra morburi contagióse secerá mii de victime, esundarile riuiloru, undele marei, orcane, eruptiunile vulcanice si cutremurulu pamentului potopescu orasie in floritóre, cari mai nainte erau focarele culturai, industriei si a civilizatiunei! Campurile, orasiele si locasiurile nóstre stau pe o crusta, care nu e mai grósa de 10 mile fr. Sub acést'a inse ferbu materii invapaiate, cari in totu minutulu potu erupe, potu redicá marile din albi'a loru, si ale versá asupra continentului, ingropandune sub undele loru. O revolutiune geologica póte se franga in o di pamentulu, se-lu sfarme in bucati si se arunce in spatiu ruinile lui!

Minte! schintéua divina! rediccate din sgototulu vietii cotidiane, arunca o privire asupra esistintiei nóstre pamentesci si pretotindenea vei aflá o lupta amara cu viéti'a, nicairi indestulire ci numai doreri si neajunsuri: pretotindenea aceasi priveliste trista, intre paretii maestosi a palateloru incungiurate de luesu si splendóre inca vei aflá lacrimi si desperatiune! Ah! Acestu pamentu miseru nu póte fi locasiulu stabilu a spiritului, care asia ferbinte, doresce fericirea eterna si perfectiunea deplina!

Intre astfelu de imprejurari usioru ne vom convinge, cumca pamentulu acést'a nici chiar pentru omulu muritoriu nu este o lume fórté buna; trebue se fie alte corpuri ceresti, unde viéti'a e fericita, imprejurarile cu multu mai favorabile, esistinti'a mai usiorá; unde clim'a e blanda, ceriulu pururea serinu, spiritulu liberu de catenele materiei; unde mintea e perfecta deplinu si cu usioratate petrunde si pricepe tóte misteriile naturei!

Se ne punemu acum pe arpile fantasiei, se ne aventamu catra firmamentu, se facemu o excursiune in acele lumi indepartate a ceriului, se cautamu insusirile loru si impregiurarile, cari domnescu pe acolo. In giurulu sórelui se invirte nemijlocitu planetulu Mercur, cu multu mai micu

decát pamentulu, dar mass'a lui e de trei ori mai désa; pamentulu locuitoriloru de pe Mercur este asia desu, ca aurulu; atmosfer'a este asemene fórté désa, ér suprafati'a lui e acoperita cu munti, cari se ridica cu multu mai susu decát piscurile Montblancului; lumin'a si caldur'a e de 7 ori mai mare si mai intensiva decát la noi; fia care anutimpu duréza numai câte trei septemani, schimbarea acést'a grabnica a tempului apare ca unu felu de primavéra eterna; din caus'a luminei mari, colorile sunt fórté vii si agere; plantele si animalele acestei lumini se deosebescu fórté de ale nóstre, fiind cà acolo e o caldura cu multu mai mare decát pe pamentu!

Se peregrinamu mai departe, si dupa Mercuru vom dá de splendidulu Lucéferu séu Venus, precursorele aurerei si stéu'a de séra care e cunoscuta din vechime. Ea apare pe ceru ca cea mai splendida stea; multi poeti au cantatu splendórea ei. Virgil i lauda frumséti'a astfelu: Qualis ubi oceani perfusus lucifer unda, Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes; Extulit os sacrum celo tenebrasque resolvit. Aen. VIII. 589.

Ér classiculu poetu a Eladei, Homer, o numesce „kallistos“ adeca cea mai frumósa; pe Lucéferu caldur'a e de dóue ori mai mare decát la noi, asemene si lumin'a sórelui e de dóue ori mai agera; anutempurile se deosebescu, suntu fórté pronunciate, dar numai pe jumetate asia de lungi ca la noi. Acolo ceriulu e serinu totu deaun'a, dile ploióse si negura suntu raritati fórté mari si pe firmamentulu pururea serinu apare sórele de patru ori mai mare, decát la noi. Mass'a Lucéferului este mai asia de désa, ca pamentulu, ér de pe suprafati'a planetului se ridica munti pana la o inaltime de 40,000 metrii de pe acaroru verfuri ai poté privi in o departare ca Vien'a de Hamburg. Acestu corpu cerescu in tóte sémana fórté cu pamentulu.

Dupa Lucéferu urméza pamentulu nostru, unu planetu, care sémena fórté cu Lucéferulu, este incungiuratu cu atmosfera, suprafaci'a lui e spintecata prin diluviu, apoi e acoperita cu munti si cratere vulcanice, si pretotindenea se potu vedé urmele unui potopu, urmele unei revotiuni geologice, care l'a cutremuratu in temeliile sale. Acestu planetu posedo o luna, a carei lumina palida se revérsa pe pamentu si luminéza noptile nóstre.

Se ne departamu acum de catra pamentu si in calatori'a nóstra prin ceriu vom aflá pe Marte, in privinti'a departarei a patrulea planetu a sórelui. Acést'a lume posedo insusiri cari sémena fórté cu ale pamentului: atmosfer'a e chiar ca a nóstra; acolo inca suntu campii de ghiatia in giurulu poliloru; este continentu si suntu oceane, acaroru formare geografica sémana multu,

celoru pamentesci; clim'a si anutempurile inca suntu mai ca ale n'ostre; t'ote aceste arata destulu de invederatu, cumca fiintiele acestui planetu trebue se sémene multu cu cele pamentesci; acolo mai t'ote impregiurarile suntu ca la noi, impregiurari intre cari potu se vetiúesca fiintie organice, aceste nu potu dar lipsi nici de pe planetulu Marte.

(Va urmá.)

Cuventare

pentru duminéc'a antea din paresimi.

Dedicata Ilustratii Sale Pré Santitului Domnu **Ioanu Popasu**,
Episcopulu Caransebesiului.

„Éta intru adeveru Israiténulu intru carele viclesingulu nu este.“ (Ioanu I. 47.)

Fericita e slug'a aceea, carea prin purtare corecta, prin silintia si credintia si-scie castigá deplin'a incredere a stapanului seu! Acela ese din pusetiunea umilitoria a servirei si cu unu pasiu se apropia de stapanulu seu. Fericitu e cetatianulu, carele implinesce cu scumpetate datorintele sale catra societate si catra patria. Pentru devotamentulu seu elu primesce in schimbu recunoscintia si stim'a tuteuroru. Fericitu pastoriulu, carele si-pasce turm'a sa pre campii manóse si o adapa la isvóra recoritória. Turm'a lu-cunósce de pre glasu si-i urméza cu incredere.

Mai pre susu de toti inse esti tu o fericite Natakaile! Nu dela o turma neucventatória, nu dela unu stapanu moritoriu, nu dela o patria recunoscótoria sevirsiesci tu lauda! Nu! ci buzele cele mai curate de cât radiele sórelui te lauda pre tine. Nu ochi scurti la vedere te-au esaminatu, nu o gura pe-catósa si usioru gresitória te-a laudatu! Ci ochii acelui ce cérca rerunchii si vedu in fundulu inimei te-au esaminatu si gur'a aceea din carea au esitu numai invetiaturi dumnedieesci si adevurari vecinice te-a numitu pre tine israitéanu fara viclesingulu! O fericite! de trei ori fericite Natakaile!

Iub. A. ! Se fia óre unu singuru sufletu de crestinu, care n'ar voi se anda din gur'a Mantuitoriu-lui seu cuvintele de lauda: éta crestinulu intru carele viclesingulu nu este? De siguru nu. Si de ce nu cautamu se meritamu o asia lauda alésa si mantuitoria? Se fia óre asia de greu a fi fara viclesingulu? Au nu vedemu aeve, cá viclesingulu aduce omului numai dispretiu si ocaru in lumea acést'a? Dara in ceeaalta lume óre ce-i va aduce? Éca ce: „Va veni Domnulu slugei aceleia in diu'a in carele nu-lu astépta si in ceasulu in carele nu scie: Si-lu va taia in doue si partea lui cu fatiarnicii o va pune“ (Mat XXIV. 50. 51.) Ce ne impedeca deci se fimu fara viclesingulu? Credu cá numai nesciintia n'ostra. Nu scimu adeca ce trebue se facem ca se fim atari. Eu me voia incercá se vi aretu astadi, ce trebue se faca crestinulu, ca se se pota dice despre densulu, cá e fara viclesingulu.

Fiti deci cu bagare de séma.

Dintre t'ote relele, ce bantnescu societatea omenéscu, viclesingulu este Iub. A. celu mai cumplitu. Pre t'ote celelalte rele le poti recunósce, cáci precum Ddienu a pusu pre fruntea lui Cainu semnu, ca se fia cunoscutu de toti, asia firea a pusu pre frun-

tea relelor, câte unu semnu nestergibilu. Numai viclesingulu e netimbratu, nemarcatu, séu celu putinu se scie mascá astfelu incât nu-lu putem cunósce. Elu câte odata se imbraca in chipulu sierpelui. Alta data ié pre sine vestmentulu amicitiei, alu dragostei, alu buneivointie, alu sfatuitoriu onestu si sinceru, dar totdeun'a insiéla si urmarile lui sunt infricosiate. Intrebati-ve numai: Cine a invrajbitu pre omu cu Ddienu? Cine a scosu pre Adamu din raiu? Cine a tradatu pre Mantuitoriu si Domnulu? Cine amagesce poporele si restórna regii puternici de pre tronurile sale? Respunsulu va fi totdeuna: viclesingulu. Si credeti-mi fratiloru! cá ori unde vedeti iubire racita, curatienia pangarita, datorintie calcate, virtute cadiuta, familii invrajbite, acolo cei vicleni si-au man'a in jocu. Acestia sunt plag'a societatii „gatlejulu loru e grópa deschisa, cu limbele loru viclesescu, veninu de aspida e sub buzele loru; gur'a loru e plina de blastemu si amaratiune. Grabnice sunt pitiórele loru a versá sange. Sfaramare si ticalosia sunt cáile loru si oalea pacii nu o au cunoscutu.“ (Rom. III. 13.)

Iub. A. Viclesingulu si-are locuintia sa in inim'a omului stapanitu de patimi. Este deci o datorintia de capetenia a omului se se trudésca cu totu deadinsulu a scóte viclesingulu din inim'a sa. Viclesingulu este asemenea burueneloru, cari cu atát'a mai multu se desvólta si se inmultiescu cu cât gradin'a este negrijita. Si ce face economulu intieptu ca se sterpésca buruenele din gradin'a sa? O sapa cu ingrijire si grijesce de dens'a cu sirguintia. Asia trebue se facem si cu inim'a n'ostra, cáci si ea este o gradina frumósa, unu pamentu manosu aptu de a produce rodurile cele mai nobile si fericitorie. Trebue se o cultivamu inca dela inceputu si se grijimu de dens'a cu scumpetate sadindu in ea adeverulu, dreptatea, iubirea si t'ote celelalte virtuti, ce ni le recomanda legea n'ostra crestinéscu. Cand odata adeveturile religiunei au prinsu radacini in inim'a omului si se desvólta meru aci, atunci viclesingulu piere ca o buruena, sapata la radacina.

Din contra déca negligamu inim'a, ea tot mai multu inselbatacesce, viclesingulu o ocupa cu desevirsire si ea produce fapte de cari lumea se infioréza. Produce neintielegeri si gâlcevi, nasce turburari, ucideri si jafuri, nutresce pofte si patimi si devine ca o gradina indesata de buruene. De acést'a vre se ne ferésca pre noi Apostolulu cand ne sfatuesce: „Socotiti fratiloru! ca se nu fia candva in vremulu din voi inima vicléna“ (Evrei III. 12.), „cáci mân'a lui Ddienu se descopere din ceriu preste t'ota neucviosi'a si nedreptatea ómeniloru, cari tienu adevurulu in nedreptate.“ (Rom. I. 18.)

Nobilitatea inimei se póte dovedi in doue chipuri a) prin vorbe b) prin fapte.

Sustieniu deci cá nu e de ajunsu ca cineva se crédia cá posede o inima nobila, ci se dovedésca acésta a) prin vorbele sale. Vorbele sunt icóne ale inimei, densele ni presentu aceea, ce se petrece in launtrulu omului. Dintrunu peptu cu simtieminte intru adeveru nobile, nu vor esi cuvinte amagitórie, elevete, batjocuri, blasfemii. Déca vreti deci Iub. A. se aveti titlu la numirea „crestini fara viclesingulu,“ cauta se dovediti acésta si prin cuvintele v'ostre. Aci cea mai de capetenia recerintia este, se fimu sinceri in vorbele n'ostre. Se nu fimu ca cei fatiarnici, cari adese séu mai totdeuna afirma cu cuventulu, ceea ce néga cu cugetulu, ci se urmamu cu credintia Domnului, carele a fost modelu de sinceritate si carele

in privinți'a acésti'a ne invétia : „*Se fia cuventulu vostru : Da, Da si Nu, Nu ! éra ce este mai multu decât aceste, este dela celu vicleanu*“ (Mat. V. 37.), si se ascultamu de Apostolulu carele ne îndemna dicendu : „*Cuventulu vostru sa fia cu haru, ca se sciti cum vi se cuvine se respundeti fiăcaruia.*“ (Colos. IV. 6.)

Din aceste se vede cât de tare ratacescu toti aceia, cari facu din cuvintele lor tot atâtea latiuri spre a prinde si rusină pre deapropole si cât de condannabili sunt clevetitorii, ispititorii, mincinosii, amagitorii si toti aceia, cari jura strembu ca se dobandésca ceva séu ca se indeparte dela sine vre-o vina ! Ei sunt ómenii viclesiugului, cari voindu se amagésca pe altii se amagescu numai pre sine cumplitu, căci este o fiintia atotvedietória, carea cërca inim'a si rerunchii si inaintea acestei fiintie prea drepte vor avé se-si dee odata sama despre tóte vorbele lor : „*Pentru tot cuventulu ce-lu graescu ómenii, vor se-si dee sam'a inaintea lui Ddieu*“ (Mat. XII. 36.) dice scriptur'a.

Dar nu numai prin vorbe trebue se aretamu cumca nu suntemu ómenii viclesiugului, ci

b) si prin fapte. Ceea ce da icónei adeverat'a valóre sunt colorile ei si artea cu carea sunt acestea amestecate si puse pre panza. Si ceea ce da omului adevarata valóre sunt faptele lui. Póte avea densulu o inima de cherubim si graiuri de angeru déca nu are fapte bune séu déca faptele lui sunt nemorale, elu este simplu omulu viclesiugului. Fapt'a e carea face pre omu. De aceea si maic'a biserica impletesce cununi de lauda si le pune pre fruntea martiriloru. De aceea lauda dens'a pre solitori, pre cuviosi, pre apostoli. Faptele loru maretie si mari, iubirea ferbinte, ce o avéu catra adeveru si jertfirea loru pentru densulu, éca ce-ii face fara viclesiugu, ce-ii face mari si ni storce admiratiunea si venerarea. Fapte se ceru deci si dela noi, ca se demonstramu, că suntemu fara viclesiugu. Si eu Iubitiloru ! cand vorbescu despre martiri, despre solitori, cuviosi si apostoli nu pretindu dela voi, se parasiti lumea si se abdiceti de tóte căte le aveti. Nu ! Ci din contra ceru se traiti in lume si cu lumea. Inse asia se traiti, ca si cand mane a-ti fi chiamati se dati sama lui Ddieu despre faptele vóstre. Se traiti si se dovediti că aveti o inima nobila din carea pururea isvorescu fapte bune. Se aretati că sciti in ce se cuprinde iubirea, că cunósceti mil'a, că dreptatea si adeverulu vi este bunulu celu mai inaltu, că virtutea vi mai scumpa decât viéti'a si ca toti se cunósca din faptele vóstre că aveti pace cu voi, cu deapropole, cu Ddieu ! Principal'a vóstra nisuintia fia : nobilitatea vóstra, santieni'a vóstra ! Si ca se ajungeti acestu scopu maretiu, fugiti de esemplulu aceloru ómeni, cari un'a dicu si alt'a facu, si de alu acelora, cari, căte le facu, le facu reu si pre cari nimeritu ii apostroféza apostolulu intrebandu : „*Deci tu carele inveti pre altulu pre tine nu te inveti ? Tu carele predici se nu fure, furi ? Tu carele dici se nu comiti adulteriu, lu-comiti ? Tu care uresci idoli, furi cele sante ?*“ (Rom. II. 21. 22.) Fugiti dicu de astfelu de esemple si urmati cu credintia dumnedieescului nostru invetiatoriu Iisusu, carele ne invétia : „*Asia se lumineze lumin'a vóstra inaintea ómeniloru, ca vedindu faptele vóstre celu bunu se marésca pre Tatalu vostru celu din ceriuri.*“ (Mat. V. 16.)

Éca dara Iub. A. ce se recere ca crestinulu se fia fara viclesiugu. Se recere se aiba o inima nobila, se fia sinceru si faptele lui se corespunda semtiemín-

teloru sale nobile. Lucru putinu acest'a cand luamu in socotintia marea respata ce-ii astépta pre cei fara viclesiugu. Auditi numai ce dice psalmistulu in privinți'a acésti'a. Elu mai anteiu intréba : „*Dómne ! cine va locut in locasiulu teu ? si cine va petrece in muntele celu santu alu teu ?*“ Apoi raspunde : „*Celu ce ambla in intregitate si practica dreptatea si vorbesce adeverulu din inim'a sa, nu calumniéza cu limb'a sa, nu face reu aprópelui seu si nu aduce rusine asupra amicului seu. In ochii caruia despretiubilulu este uritu si pre cei ce se temu de Domnulu ii onoréza si déca s'a juratu fia chiar in daun'a sa, nu o schimba.*“ (Psalm. XV. 1—4.)

Éra Tu, celu ce ai vediutu că nu este viclesiugu in inim'a lui Natanailu, cauta si in inimile nóstre Dómne ! si le curatiesce si le condú pre calea adeverului si a dreptatii tale, ca se se invrednicésca a audí ore cand din gur'a ta cuvintele de lauda : éta crestinii intru cari viclesiugu nu este. Amin.

Mihailu Juica,
presbiteru ort. romanu.

Etnografi'a Ungariei in secolii X—XV.

Sub acestu titlu publica „*Vasárnapi Ujság*“ unulu dintre cele mai respandite jurnale literare la magiari, unu tractatu, care in deosebi ne atrasa atentia. Autorulu tractatului vorbindu despre popórele, care locuiau in Dacia si Panonia la venirea Unguriloru, dovedesce că este mai justu si mai nepartinitoriu in opiniunile sale fatia cu Românii, decât Dlu Hunfalvy si scól'a lui ; de aceea lasamu se urmeze aci urmatórele puncte, ce ne intereséza :

Dela anulu 106 d. Chr. pana la 275 Dacia a fost sub dominatiunea Romei. Atunci imperatulu Aurelianu, care cu putinu mai nainte batuse monete cu inscriptiunea „*Dacia felix,*“ fiind invinsu de Goti, a trecut legiunile si pe cetatieni romani, cari aveau in arenda bunurile statului, in drept'a Dunarei, lasand popórule de rând u prad a libera Gotiloru. Parintii restului de poporu mestecat, daco-romanu, ducându o viatia de pastori, insusi popórule s'au numitu apoi de catra Slavi „*Vlach,*“ de catra Magiari „*Oláh,*“ care éra si este de aceasi origine cu germanulu „*Valach*“ si cu ungariulu „*Olasz.*“ Popórule insa din contra, de si Dacia numai 170 de ani a statu sub dominatiunea Romei, si de si acésta provincia n'a fost colonisata numai cu colonii din Roma, elu cu mandria se numescu pe sine r u m u n u sau r o m á n u.

Motiulu dela munte, retrasu in muntii si padurile sale seculare, nu si-a framantatu capulu cu Gotii si Gepizii, nici cu Avarii, nici cu Ungurii, cari au urmatu dupa ei. Acestu poporu de munte, in secolulu XIV inca, mare parte urmá modulu de vietuire pagana, (?) si numai pe aceia ii supuse archiepiscopulu din Strigoniu la dieciuiala, in secol. XIII, cari asiedinduse la siesu si campii, s'au datu vietii crestine agricole. De aci provine, că in Ardealu, popórule romanu, de si in mare preponderantia, astadi are fórté putine sate cu numiri românesci ; popórule ducând viatia nomadu numai tardiu s'a asiediatu in locuinte stabile.

Ne pare bine că si intre magiari inca se afla ómeni nepreocupati, cari intarescu adeverulu istoricu relativu la romanitatea si existintia neintrerupta a elementului romanescu in Dacia !

La Nru de facia alaturamu unu suplementu de $\frac{1}{2}$ cola.

Observari critice

de Trifon Militariu, capelanulu bisericeii gr. or. romane in Satulu nou, asupra operei compusa de cuviosulu parinte ierodiacon Simeon Popescu si intitulatu „Pnevma in Nicceno-Constantinopolitanum.“

(Continuare.)

E adeveratu că in testamentulu vechiu Duchulu sfântu ca persóna a fostu necunoscutu. Cunosciinti'a duchului ca persóna in sa n'a avut'o teologi si poporulu jidovescu. Despre prorocii Testamentului vechiu in se nu se póte afirmá acést'a. Ceea ce n'a sciutu Fariseii si carturarii au sciutu prorocii din descoperirile duchului santu. Déca nu i-a intielesu contimpurarii lor, apoi Christosu, apostolii si Evangelistii i-au intielesu preabine. Pentru aceea cele dise de Domnulu autoru nu se potu estinde si asupra prorociloru, prin urmare S. prorocu Isaia a pututu avea cunoscintia despre persóna S. Duchu, si precumu amu documentatu — in tectstulu din cestiune cap 61 v 1 vorbesce chiaru despre S. Duchu, pre carele lu-numesce „Duchulu Domnului.“ Prin urmare si afirmatiunea Dnului autoru, că S. prorocu Isaia ar fi avutu in vedere darulu, puterea si ajutoriulu lui Iehov'a pentru predicere, nu-e bazata. E adeveratu că in Isusu a fost daru si putere ddiésca fara mesura. Dar precum amu vediutu dejá Isusu nu pune pondu pre darulu si puterea sa, ci elu dice Jidoviloru celoru ce erau in Sinagoga: Proroculu Isaia v'a predisu că se va trimite celu ce va binevesti seraciloru etc. acumu s'a plinitu proroci'a acést'a, căci acela sunt eu, éta amu sositu; sciu in sa că nici unu prorocu nu e primitu in patri'a sa. Asiadara si provocarea Dlui autoru la acele tectsturi (Ioan cap 3 v 34, cap 1 v 14 si 16) din cari se vede darulu si puterea lui Isusu n'au locu aici, numai partea prima a versuriloru 14 si 34 se potu aplica aici, incât ele ne spunu că Isusu e tramisulu Tatalui cerescu, ér cuprinsulu celalaltu a acestoru 2 versuri nu corespunde intentiunei lui Isusu din casulu descriu la Luca cap 4 v. 18.

Ce privesce ungerea usuata in Testamentulu vechiu, apoi cuvintele aceste aplicate la Cristosu au intielesulu celu normatu prin dogmatic'a ortodocsa, din carea am scosu tractatulu despre diregatoria cea intreita a lui Isusu ca Mesia. Prorocii si Regii jidovesci s'au unsu cu untulu de lemnu spre primirea diregatoriei prorocesii si imparatescii. Mesia a primitu si aceste 2 diregatorii in se nu prin ungere, căci Christosu n'a fostu de nime unsu cu untu de lemnu, ci aci e esprimatulu numai, că Christosu a avutu ca Mesia si diregatoria prorocésca, precumu se vede din celalalte cuvinte ale versului 1 din cap 61. Aci e esprimatulu homogenitatea diregatoriei. In fine se cercetamu si ultim'a dovada, adeca Matei cap 7 v 29, de dupa carea Isusu ar invetiá ca celu ce are putere, destoinicie (Exousia). Voiu reproduce versulu acést'a in se premersu de v 28, carele ne esplica totulu. Mateiu cap 7 v 28 si 29. Si au fost déca au sfsritu Isusu cuvintele acestea, se mirau popórele de invetiatur'a lui (v 28). Că invetiá pre ei, ca celu ce are putere, si nu ca carturarii si fariseii (v 29)“

Domnulu autoru sustiene că in versu 29 S. Evangelistu ar afirmá că Christosu invatia ca celu ce

are putere, va se dica destoinicie, că sub putere s'ar intielege destoinicie sau diregatoria spre a invetiá. Versulu premergatoriu (28) si ultimile cuvinte din versulu alu 29 in se ne dovedescu că in versu 29 nu e vorba de diregatori'a invetiatorésca séu de indreptatirea lui Isusu de a invetiá, ci despre elocintia cea euceritóre a lui Isusu. Prima intrebare e: a cui opiniune ne impartasiesce S. Evangelistu Mateiu in versu 29. opiniuneu poporului séu propri'a sa parere despre Christosu?

Isusu terminase invetiatur'a sa, si poporulu s'a miratu de invetiatur'a acést'a (v 28.) Precum vedemu vorbirea lui Isusu au produsu mare efectu in poporu. In versulu 29 ni se spune de ce s'au miratu poporulu, de ce au facutu vorbirea lui Isusu efectu mare. Caus'a a fost că Isusu a vorbitu ca celu ce are putere si nu ca fariseii. De aici deducu eu că S. Ev. ne comunica parerea poporului ce o castigase Isusu din vorbirea lui, pentrucă nu Evangelistulu ci popórele se mirá. Presupunendu si admiendu si casulu contrariu, acést'a inca nu determina intielesulu cuventului „putere,“ intielesulu ni-lu da ultimile cuvinte, considerandu inca si efectulu vorbirei lui Isusu.

Fariseii inca aveau dreptulu si diregatori'a de a invetiá poporulu, prin urmare espresiunea că: Isusu invetia ca celu ce are putere, si nu ca carturarii si fariseii, nu se póte referi la dreptulu de a invetiá; paralel'a ce se trage intre Christosu si carturarii si Fariseii nu se face in urmă diferintiei de autorizatiune séu diregatorie, ci numai din diferintia efectului ce au produsu invetiatur'a Fariseiloru si carturariloru in asemenare cu vorbirea lui Isusu. Deci „putere“ in versulu 29 nu insémna destoinicie ci „puterea cuventarei“ séu elocintia. Precumu amu vediutu esista versuri in cari cuventulu Exousia insémna destoinicie, diregatorie, acele sunt Marcu 11, 28 si 33 si Mateiu 21, 23 si 27, despre cari amu tractatu in punct 4. Reasumandu tóte cele dise si dovedite afirmu: PNEVMAKIRION din versulu 18 cap 4 nu insémna ceea ce sustiene Domnulu autoru, adeca dar, putere, ci: Duchulu celu sfantu ca persóna. Se trectemu la punctulu urmatoriu, la punctulu alu 6.

(Va urmá.)

D i v e r s e .

* **Preasanti'a Sa Dlu Episcopu, Ioanu Metianu,** a plecatu Vineri cu trenulu de médiéd, la Buda-pesta, pentru a luá parte la siedintiele comitetului administrativu alu fundatiunei Gozsdu.

* **Publicatiune.** Epitropi'a fonduriloru comune dieceseloru gr. or. romane: Aradu — Caransebesiu, va tiené siedintia plenaria in 3 Martiu st. v. a. e.

* **In atentiunea invetiatoriloru zelosi.** Daca suntemu sermani in directiunea conducatoriloru adeverati ai poporului, trebuie se ne trudimu a acoperi pre cât se póte acést'a lipsa. Credemu că ajutamu causei daca recomandámu zelosiloru nostri invetiatori ca se incépa a fi activi si intru ajutorirea directa a poporului. Ei o potu face acést'a, daca voru lucrá bine gradinile si voru indemná pre vecini, pre toti din comuna se faca asemenea, amblandu chiaru din casa in casa si capacitandu poporulu, aretandu-i folósele ce provinu din preingrigirea gradiniloru. Unde se observa negligntie, aceia se fie dojoniti

chiaru publice, adeca in fati'a mai multoru consatani, căci totusi se mai prinde câte ceva, daca nu de unulu, pôte de celu alaltu. Cercati fratiloru invetiatori si veti vedé, că prin spiritulu blandetiloru poteti deveni conducatori adeverati ai poporului.

*** Cum se promovâmu starea sanitara a poporului nostru.** Daca intrâmu in multe locuinte de ale poporului, atunci aerulu celu greu ne isbesce amaru la plamani. Pretutindenea sunt chiliale nepodite; apoi cand intri, de afara aduci nu putina imala, carea se lipesce de padimentulu celu de pamentu si apoi uscanduse imprascia prin casa aburii sei. De comunu dormu câte patru, cinci si mai multi intru o chilia, ceea ce e de ajunsu pentru ca se se produca multime de acidu carbonicu. Când se matura, pe multe locuri nu se deschidu ferestile, ma nici usi'a. Se intielege de sine că ômeni asiá s'au pomenitu, dar e datorinti'a nôstra se nu-i lasâmu in acésta datina ucidiatorie. De aceea preotii si invetiatorii nostri sunt chiamati se invetie poporulu a tiené cât mai multu ferestile deschise, pentru ca in chilia se fia tot de-un'a ossigenu sufficientu. Arete preotii in predicele loru, că a tiené in tôte ale sale curatienie esemplara insemnédia a placé lui Ddiu. Spuneti invetiatoriloru catra pruncii voue concrediuti, că aerulu numai atunci este nutrimentu pentru noi, daca este curatu. Alimentarea ce e dreptu inca nu este de trecutulu cu vederea, daca voimu se promovâmu starea sanitaria; unu pocalu de apa inse luat demanétia pre inim'a gola face mai multu de câtu cele mai fine licheruri. Sciti bine frati preoti si invetiatori, cari sunt cele mai bune preservative pentru sanetate; folositi cuventulu ce lu-aveti si semenati, că-ci aveti unde, pentru că celu ce-si dá, lui si-dá; celu ce sémena pôte sperá la secerisiu bunu!

*** Metodu nou de a magnetisá.** Fiseculu Donato Tomasi isi-facú o tieve de cupru cam de 3 mm. de larga si o infasiurá pre langa unu cilindru de feru; apoi lasá se tréca prin acea tieve unu curente de aburi de apa, cari stau sub pressiune de 5 pana in 6 atmosfere. Pana cand trecea aburele prin tieve, fierulu respectivu deveni magneticu, ceea ce se constatá prin aceea, că trase la sine unu acu ce se aflá in departare de câti-va cm.

*** Inaltimea media a Europei.** Alesandru Humboldt a disu că daca s'ar estinde Alpii preste intréga suprafaci'a Europei, atunci inaltimea media a continentulu nostru ar fi de aproape 7 metri. Dupa mesurările cele mai noue inse Dr. Leipoldt a constatatu că sub imprejurarile presupuse de Humboldt Europ'a ar avé inaltime media de aproape 27 metri. Computandu inaltimea media a tuturoru staturiloru din Europ'a, capetâmu resolutatulu urmatoriu: Elvetia are inaltime media 1300 m.; peninsul'a pireneica 701 m.; peninsul'a balcanica 579 m.; Austro-Ungari'a 518 m.; peninsul'a apeninica 517 m.; Scandinavi'a 428 m.; Franci'a 394 m.; Romani'a 282 m.; Britani'a-mare 218 m.; Imperiulu germanu 214 m.; Russi'a 167 m.; Belgi'a 163 m.; Danimarc'a 35 m. si Holond'a 10 m.

*** Ministrulu invetiamentulu francesu a avutu in bugetulu seu 26 milióne de franci pentru 1880, pentru 1882 are 92½ milióne preliminate. Cifrele ne dispenséza de facerea ori carui comentariu, despre marele aventu, ce republic'a francesa se nisuesce a dá natiunei pre terenulu invetiamentulu.**

*** Cestiunea Evreiloru in dieta.** In siedinti'a dietei din 18 a l. c. s'a pertractatu petitiunea cleru-

lui din cerculu Vasvár, prin care se cere respingerea proiectulu de lege raltivu la introducerea casatoriei civile intre ovrei si crestini, si stergerea lelei din 1867, prin care s'au emancipatu evreii din Ungaria. Comisiunea pentru petitiuni propune in privinti'a casatoriei civile dintre crestini si ovrei, ca petiti'a se se tramita la comisiunea justitiei, ér cu privire la cererea pentru desfiintiarea lelei de egala indreptatire a ovreiloru, propune a se trece preste ea la ordinea dilei. Deputatulu Istóczy cere ca se se cetésca petitiunea. Apoi intrunu discursu plinu de atacuri vehemente contra evreiloru, arata că dupa datele statistice jidovii s'au sporitu in Ungaria in 11 ani din urma cu 13 procentu precand celalalte popóre abia s'a inmultitu cu 1 procentu, si acést'a dovedesce că starea economica a ovreiloru e cu atâta mai buna cu cât mai rea e ceea a crestiniiloru. Se dice, continua Istóczy, că traimu in epoc'a egalei indreptatiri a popóreloru, si că legile se repórta si la ovrei. Asia este in teoria, dar altcum e in pracsu. Fatia cu ovreii noi crestinii nu suntemu egalu indreptatiti, căci pe langa egalitatea teoretica si formala esistenta, ei, cu societatea loru de casta, au in fapta o pozitiune privilegiata, si forméza statu in statu. Aceste privilegii ovreesi, numai asia se vor poté sistá, daca se va desfiintiá bas'a loru legala, art. de lege 17 din 1867, prin care s'au introdus emanciparea jidoviloru. Diet'a respingand propunerea deputatulu Istóczy, primesce propunerea comisiunei.

*** O enciclica a Papei.** Papa Leo XIII. a adresatu o enciclica catra episcopii italieni, din care dam aici pasagele principale. Pap'a vorbesce mai antaiu de pericólele, la care e espusa credinti'a in urm'a institutiuniloru moderne; accentuáza asupra dragostei sale catra Itali'a, in care tíera, din orenduél'a lui Dumnedieu, se afla punctulu centralu alu unitatii catolice si regreta, că in urm'a perderei domniei lumesci elu depinde de o putere streina. Vorbindu de viitoriulu congresu la Rom'a alu liberiloru eugetatori dice: Fiindu cunoscutre trebuintiele bisericeii, nimic nu ar fi mai perniciosu, decât a saferi pasivi latirea pecatulu. Toti câti iubescu catolicismulu, se scie, că trebuie se se faca ceva si că nimeni nu trebuie se remaie indiferent. Fiind că acela, care in naivitatea sa se crede siguru, este mai curendu persecutatu, de aceea inainte de tôte trebuie ajutatu societatea catolica, trebuescu formate reuniuni de meseriasi si fonduri de ajutóre. E indispensabilu ca Pap'a se fie aperatu de orice pericólu si strimtóre in exercitiulu functiunei sale; deci Italiani se protesteaza in favórea domniei lumesci a Papei si se faca totu ce permitu legile, ca Papei se i-se redea acea libertate, ce este o conditie a binelui bisericeii a insanatosirei imprejuriloru italiene si a linistei intre popórele crestine; afara de ast'a pres'a cea buna trebuie sprijinita in tot modulu si e de doritu, ca celu putienu in fie-ce provincie se se fundeze foi cotidiane, ca se amintiésca catoliciloru datoriiile loru. Diaristii catolici se fie moderati in limbagiu, dar se aiba in vedere acelasi scopu. Prim'a datorie a celoru avuti este, se ajute pres'a catolica cu averile loru; nimeni nu e permisu se se sustraga de la acést'a de fric'a unoru neplaceri, căci biserica ce si-a crescutu fii, astépta dela densii, in stremtórarea ei, ca mantuirca sufletelor loru si victori'a intereselor religioasa se o prefera linistei loru proprii. Trecendu la educati'a clerulu, Pap'a cere ca ea se coprindia si filosofi'a, fisica si istori'a, precum si studii, cari privescu critic'a si exeges'a bibliiei.

† **Necrologu.** *Flore Varga*, avocat, fostă ablegatu dietale, apoi jude reg. cercualu în Szolnok, și deputatu la Congresulu nationalu bisericescu, după unu morbu greu și îndelungatu, a repausatu în Pest'a, în 23. Februaru a. c. în etate de 56 de ani. Fie-i tierin'a usiôra!

† **Inmormentarea unui preotu veteranu.** Celu mai veteranu preotu alu diecesei nôstre *Vasilu Boituru* preotulu din Pancota, în urm'a slabitiunei betranetiiloru sale repausă în Domnulu la 7 a l. c. în anulul alu 87-le alu vietii sale și în alu 63-le alu servitiului seu, lasandu după sine pre sotia sa veduva pre patulu de môrte. Inmormentarea seversita prin parintele adm. ppopescu Constantinu P. Aiudanu ajutat de 9 preoti avu locu în Pancota la 9 februarie st. v. — Ca preotu teneru putienu sciu din viatia acestui veteranu preotu; dar imposantulu publicu compusu din tôte natiunile locuitoru în acestu orasiu, care inca de cu deminția au încunjuratu locuintia unde zacea cadavrulu repausatulu preotu, și cu cea mai mare paciintia au acceptatu servitiulu funebrealu, care au duratu dela 11 ôre a. m. pana la 2 ôre d. a. și, fara a se indepartă, în cea mai frumoșă ordine l'au petrecutu pana la mormentu, tôte acestea mi-au datu se întielegu că repausatulu preotu a fostu unu preotu vrednicu de officiulu ce l'a purtat; era afara de officiulu seu s'a sciutu purtă asia în câtu a dobanditu iubirea și stim'a numai a poporeniloru sei ci și a tuturoru strainiloru. Cuventarea parintelui adm. ppopescu a fostu atât de simtitore încâtu a petrunsu la inim'a fiecarui ascultatoriu; cu unu cuventu, veteranulu preotu repausatu a avutu una dintre cele mai frumoșe inmormentari. Ddienu se numere sufletulu repausatulu preotu cu cei drepti, și tierin'a mormintului sei fie usiôra!

Diferiteloru societati și numerosulu publicu care cu presentia loru au datu confratelui nostru preotu onôrea cea din urma, exprimă în numele confratiloru mei preoti cea mai adenca multiamita. (Unu preotu.)

NB. Nu potu se nu amintescu aci că cu ocașinea acestei inmormentari, amovatulu invetiatoriu din Pancota S. Albu a participatu la acêta inmormentare ametitu de beutura și în butulu provocarei mai multoru preoti, prin sbieraturile și purtarea sa scandalôșă a detrasu multu din solemnitatea și ordinea cuvenita la astfelu de ocașione; nu altcun după seversirea întregului actu funebrealu corulu vocalu magiaru din locu sub conducerea invetiatorinlui rom. cath. care sêmăna multu cu Albu nostru, intonă cantarea „Isten áldmeg a magyart”, la audinlu careia preoti se desbracara și se departara numai decâtu, lasandu pre coristi cu alés'a loru cantare funebrala.

† **Necrologu.** *Procopiu Lelescu*, parochu în Vizma și inspectoru scolaru, după unu morbu greu abia de 6 zile după ce s'a impartasitu cu sant'a cuminecatura Dumineca în 7 Februaru la 3 ôre după amia diadi si-a datu sufletulu seu nobilu în manile Creatoriului în etate de 56 ani, după ce a servitu la altariulu Demnului ca preotu 33 de ani cu demnitate. Intrensulu a perdutu biseric'a unu preotu bunu, blandu și cuviosu. Pentru portarea lui cea buna fu înaintatu la functiunea de inspectoru scolaru, care oficiu inca lu-portă cu demnitate 5 ani. Pre densulu afara de famili'a sa lu-deplangu unu numeru mare de consengeni, amici și cunoscuti. Remasitiile pamentesci ale reposatului se depusera spre odichna eterna în 9 Februaru a. c. la 1 ôra după amia diedi în ograda bi-

seriei din Vizma cu mare solemnitate. La Liturgie au servitu tinerulu preotu *Giorgiu Milosiu* din Lapusnic. Ceremoniile îndatinate s'au executatu de catre scolarii din locu, sub conducerea subscrisului. Iara servitiulu funebrealu l'a celebratu 5 preoti fiindu de fatia și 5 invetiatori, întregu poporul din Vizma și unu numeru mare și din alte comune învecinate. Fie-i tierin'a usiôra și memori'a binecuvantata. — Teodoru Stancu, invetiati.

† **Necrologu.** Au încetatu din viatia: *Mihaiu Jurma*, preotu emeritu în S. Mihaiulu-Romanu; *Chirilă Magda*, parochu în Eica-romana; *Moise Debelesiu*, parochu în Zabaltiu. Fie-le tierin'a usiôra și amin-tirea vecinica!

* **Din comun'a Conopu**, ni se scrie sub datulu 7/2 a. c. urmatorele: **Adi** s'a sfintitu cas'a parochiala din comun'a nôstra, a carei zidire abia s'a terminatu după multe greotati ce întimpină ideia „de a face casa parochiala.” De 12 ani, comun'a bisericesca din Conop, ca și în multe alte locuri, a solvitarendă pentru locuintia preotiloru anualminte câte 40—60 fl. de care suma de siguru eră scutita dacă ar fi facutu cas'a parochiala mai de multu. În acesti ani cu recoite slabe, catra care adaugendu și contributi'a nesuportabila ce îndura poporul nostru, apoi starea materiala în care se afla, a zidi case parochiale e unu lucru de jertfa. Dar poporul nostru atât de bunu și de blandu seie apretiuu necesitatile timpului presentu și se angajēja la multe greotati, pre cari invingendule i-se pare că n'a întimpinatu nici o pedeca. Atragemu atentiunea comunelor bisericesci, cari inca n'au case parochiale asupra esemplului frumosu ce au doveditu crestiniu putini la numeru din Conop. La aredicarea casei parochiale a contribuitu I. Pr. S. S. Dl. eppisc. alu Aradului *Ioanu Metianu* cu 100 fl. marele posesoru din Conop *Magnificulu Dn. Alesandru Cigler* de Conop cu materialu de lemnu în valôre de 100 fl. ér' crestiniu din Conop cu 400 fl. cu care ocașione li-se aduce cea mai caldurôșă multiamita publica. În numele comitetului parochialu din Conop. — *Pavelu Felnean*, preot.

* **Intêmplarile dilei.** Scirile ce sosescu de pe campulu de rescôla, din Bosnia și Hertiegovina, sunt schimbaciôșe întocmai ca dilele de Aprile. Generallu *Ioanovicu*, comandantele supremu alu trupeloru imperiale într'unu ordinu de di adresatu catre ostasi esprima speranti'a a nabusi rescôla, dar, că acêta problema reclama încordarea tuturoru puteriloru. Cu deosebire dela lupt'a de langa Ledenitie, în Boche di Cataro pacea pare a fi restabilita. Dar în alte parti insurgentii tienu adunari și sfaturi pentru a continuă revolutia, și a trage în actiune și Munte-negrulu.

* **Avisu meteorologicu.** Suntemu în pusetiune a anunciă că dlu profesoru T. Ceontea la cererea nôstra ne va onoră pre venitoriu cu date meteorologice; asiă dara în fia care numeru alu foiei nôstre vomu avé o rubrica separata, în care vomu aretă on. nostri lectori atât presiunea aerului atmosfericu, și temperatur'a, cât și prospectulu dilnicu alu ceriului.

* **Comisarii consistoriali** pentru alegerile deputatiloru la sinodulu eparchialu aradanu și locurile centrale ale singuraticelor cercuri electorale, avendu fia care cercu câte unu comisariu clericalu pentru preoti și altulu mirenu, pentru mireni. 1. Aradu: *Iosifu Goldisiu*, protosincelu în Aradu. *Lazaru Ionescu*, protofisc. comit. Aradu. 2. Radn'a: *Vasiliu Belesiu*, protopresbiteru *Totvaradi'a*. *Ioanu P. Des-*

seanu, adv. ases. cons. Aradu. 3. Vilagos (Siri'a) Constantinu P. Aiudanu, adm. pr. Siri'a. Ioanu Moldovanu, ases. consist. Aradu. 4. Giula | Chitighazu:) Iosifu Besanu, parochu in Giula. Davidu Nicóra, ases. consist. Aradu. 5. Chisineu Moise Bocsianu, adm. protopres. si as. con. Curticiu. Alessiu Popoviciu, adv. ases. con. St. Ana (Comlosiu). 6. Borosineu | Ienopolea :) Ioanu Cornea, protopresbiteru Chisineu. Georgiu Feieru, advocatu Ienopolea. 7. Buteni. Constantinu Gurbanu, protopresb. Buteni. Nicolau Ardeleanu, esactoru in Buteni. 8. Halmagiu Ioanu Groz'a, protopresbiteru in Halmagiu. Teodoru Papp, advocatu in Bai'a de crisiu. 9. Timisiór'a :) Meletiu Dreghiciu, protopresb. Timisiór'a. Petru Cermena, capit. pens. Timisiór'a. 10. Ving'a Ioanu Damsia, ases. consist. Secéni. Gergiu Lazaru, advocatu Ving'a. 11. B. | Comlosiu :) Paulu Tempea, vicariu protteralu in Toraculu-mare. Teodoru Halicu, advocatu S. Nicolaulu-mare. 12. Lipov'a Ioanu Tieranu, protopresbiteru Lipov'a. Georgiu Fogarasiu, advocatu Lipov'a. 13. Chiseteu Georgiu Craciunescu, protopresb. Belintiu. Georgiu Ardeleanu, advocatu Timisiór'a. 14. Birchisiu, Dimitrie Marcu, inspec. de scóle. Traianu Barzu, not. Epitr. fond. Aradu. 15. Oradea mare Gavrilu Neteu, protopresbiteru, Oradea-mare; Nicolau Zigre, adv. secr. cons. Oradea-mare. 16. Pestesia | Alesdu :) Teodoru Filipu, adm. prot. Lugasiulu-sup. Ioanu Popu, not. cott. ases. cons. Oradea-mare. 17. Tinc'a Petru Suci, ases. consist. Oradea-mare. Teodoru Lazaru, advocatu Oradea-mare. 18. Beliu | Ucurisiu :) Iosifu Pinti'a, adm. prot. Suplacu. Paulu Gavrilite, inv. Beliu. 19. Beiusiu Elia Moga, protopresbiteru in Rabagani. Paulu Popu, advocatu in Beiusiu. 20. Vascou Vasiliu Papp, protopresbiteru in Beiusiu. Paulu Fasie, jude. reg. Vascou.

Concursu.

Conformu decisului V. Consistoriu diecesanu dto. 28 Decembre 1881 Nr. 908 B. pentru ocuparea postului de capelanu langa neputinciosulu preotu Ioanu Barbosu din *Sacosiu-turcescu*, protopresbiteratulu Jebelului se publica acestu concursu cu terminu pana la *28 Februaru a. c. st. v.* in care di se va tine si alegerea.

Emolumintele sunt: a treia parte din venitul parochialu adeca din biru, stóla, si a treia parte din cele 2 sesiuni parochiale ce le folosese preotulu.

Doritorii de a ocupa acestu postu, au se subserna conformu st. org. si normativelor consistoriale suplicele lor pana la mai susu indicatulu terminu districtualulu protopres. Alesandru Ioanoviciu ia Jebelu.

Sacosiu-turcescu in 24 Ianuaru 1882.

Comitetulu parochialu.

in contielegere cu Dist. protop.

Pentru statiunea invetiatorésca la scól'a confesionala din comun'a *Zsuresti* et filia *Botesciu*, protopresbiteratulu gr. or. alu Fagetului, se escrie prin acést'a concursu, cu terminulu *de 30 zile dela prim'a publicare in acést'a foia.*

Emolumintele sunt:

In bani 108. fl. v. a. 30 meti grâu — cucuruзу; 8. orgii lemne din care ar'a se incaldi si scól'a; cortelu liberu cu 1/2 jugeru gradina.

Concurentii au a-si adresá petitiunile lor conformu stat. org. bis. pana la terminulu indicatu oficiului protopresbiterescu din Fagetu.

Zsuresti in 1. Fauru 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Atanasiu Ioanoviciu** m. p. protopresb.

Pentru statiunea de invetiatoriu din comun'a *Zsupanesciu*, et filia *Belosiesciu*, protopresbiteratulu gr. or. a Fagetului se escrie concursu cu terminulu *de 30 de zile de la prim'a publicare in acést'a foia.*

Emolumintele sunt: 240 fl. v. a. cartiru liberu cu 3/4 jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupá postulu acést'a, au recursele lor instruate in sensulu stat. org. bis. ale tramine la oficiulu protopresbiterescu din Fagetu pana la terminulu indicatu.

Zsupanesciu 2. Fauru. 1882.

Comitetulu parochiálu.

In contielegere cu **Atanasiu Ioanoviciu** m. p. prot. tract.

Conformu ordinatiunei V. Consistoriu gr. or. Oradanu dto 14/26 Decembre 1881. Nr. 1089. B. se escrie concursu pentru vacant'a parochie de a III. clasa din *Hotaru* si filia *Piatra*, protopresbiteratulu Pestesiuului, Cottulu Bihoru, cu terminu de alegere *pe 9. Martiu st. v. a. c.*

Emolumintele sunt:

1) Din Hotaru, dela 90. case cu pamentu câte una vica cucurudiu sfarmatu, ér dela 40. case fara pamentu 1/2 vica; din acesta a treia parte compete cantorului; din partea preotului se aduna 18. cubule si 2. vici;

2) folosirea alor 17. jugere pamentu 10. jugere clasa I. 7. jugere clasa a III.

3) dela 74. numere case una diua de lucru cu mancare.

4) Stólele usuete dela 130. numere.

Din filia Piatra:

1. Dela 60. numere cate una vica cucurudiu sfarmatu, si de aci a treia parte compete cantorului; din partea preotului se aduna 10. cubule;

2. folosirea, alor 2. jugere de pamentu; dela 40. numere, case 40. cr. si stólele usuete dela 60. numere, tóte aceste computate in bani dau sum'a de 437 fl. 70. cr. in urma casa parochiala cu doua chilii ouina, si camara.

Aspirantii la acést'a parochie au a-si trimitte petitiunile lor instruate in sensulu statutului Organicu adresate Comitetului parochiala la Administr. ppsescu O. D. Teodoru Filipu pana la terminu susu pomenitu in Lugasiulu de susu, posta ultima Élesd.

Datu in Hotaru la 26. Ianuaru st. v. 1882.

Comitetulu parochialu.

Contielegere cu mine: **Teodoru Filipu** m. p. administr. ppsescu.